

อีไอซี ประเมิน การส่งออกไทยกำลังผ่านพ้นจุดต่ำสุด (Bottoming out) สะท้อนจากการปรับตัวดีขึ้นของการส่งออกทั้งในภาพรวมและรายสินค้าสำคัญ

22 มกราคม 2020

มูลค่าการส่งออกเดือน ธ.ค. 2019 หดตัวในอัตราลดลงที่ $-1.3\%YOY$ หากไม่รวมทองจะเหลือหดตัว -0.4% นับเป็นการหดตัวน้อยที่สุดในรอบ 14 เดือน ซึ่งสินค้าส่งออกสำคัญที่ทำให้การส่งออกเดือน ธ.ค. ปรับดีขึ้น ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์, อุปกรณ์กึ่งตัวนำ และจักรยานยนต์ โดยทั้งปี 2019 มูลค่าส่งออก (หักการส่งกลับอาวุธเดือนกุมภาพันธ์ 2019) หดตัวที่ -3.4% ใกล้เคียงกับที่อีไอซีเคยคาดการณ์ไว้ที่ -3.3%

ในภาพรวมการส่งออกของไทยส่งสัญญาณกำลังพ้นจุดต่ำสุด (bottoming out) สะท้อนจาก สินค้าส่งออกที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของจีนเริ่มกลับมาขยายตัวได้ในช่วง 1 – 3 เดือนหลัง รวมถึงสัดส่วนสินค้าส่งออกไทยที่หดตัวมีการปรับลดลงต่อเนื่อง ประกอบกับการหดตัวน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญของมูลค่าการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบที่ไม่รวมทอง

อย่างไรก็ดี อีไอซีคาดการณ์ส่งออกปี 2020 ขยายตัวต่ำที่ 0.2% โดยแม้ว่าการส่งออกจะมีทิศทางปรับตัวขึ้นในระยะต่อไป แต่ยังมีหลายปัจจัยกดดัน เช่น การชะลอตัวของเศรษฐกิจคู่ค้าหลักของไทย ภาวะสงครามการค้าที่ยังคงกดดันการค้าโลกแม้จะมีข้อตกลงระยะแรก (Phase 1) และเงินบาทที่ยังแข็งค่าต่อเนื่อง

Key points

มูลค่าการส่งออกไทยเดือน ธ.ค. 2019 หดตัวในอัตราลดลงที่ $-1.3\%YOY$ เทียบกับเดือนก่อนหน้าที่หดตัว $-7.4\%YOY$ หากหักทองมูลค่าหดตัวเหลือ -0.4% เป็นการหดตัวน้อยที่สุดในรอบ 14 เดือน ทั้งนี้มูลค่าการส่งออกทั้งปี 2019 (หักมูลค่าการส่งกลับอาวุธในเดือน ก.พ. 2019) หดตัวที่ -3.4% ใกล้เคียงกับที่อีไอซีเคยคาดการณ์ไว้ที่ -3.3% และหากหักทองคำจะหดตัวที่ -4.8%

สินค้าส่งออกสำคัญที่ทำให้การส่งออกเดือน ธ.ค. ปรับดีขึ้น ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์, อุปกรณ์กึ่งตัวนำ และจักรยานยนต์ (รูปที่ 1)

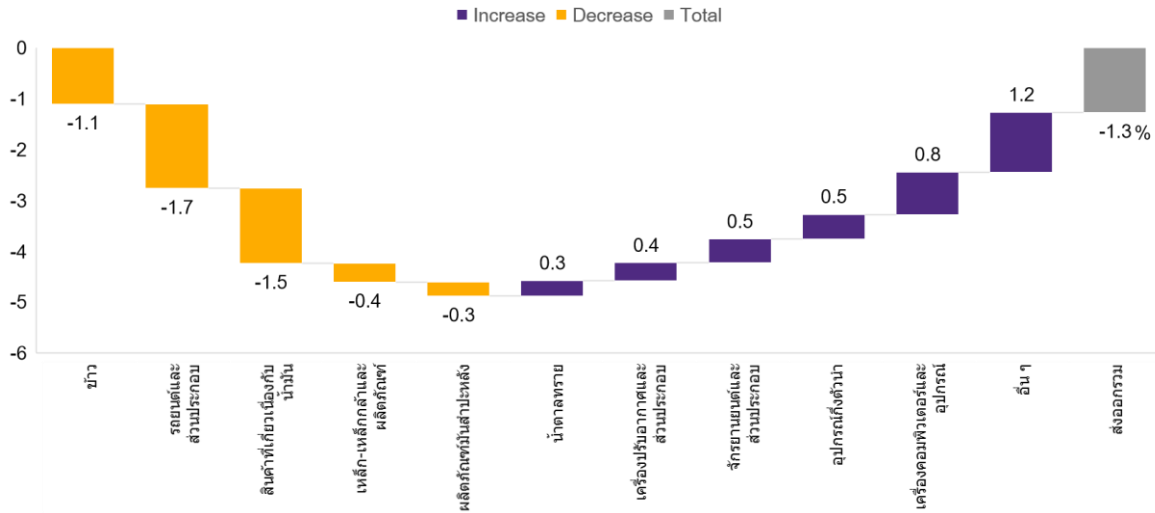
- การส่งออกคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ขยายตัวที่ $12.1\%YOY$ ได้รับแรงสนับสนุนจากมูลค่าการส่งออกฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ที่ขยายตัวสูงสุดในรอบ 17 เดือน
- อุปกรณ์กึ่งตัวนำขยายตัวที่ $80.8\%YOY$ โดยขยายตัวสูงในตลาดสหรัฐฯ เวียดนาม และฮ่องกง
- รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบขยายตัวสูงที่ $49.3\%YOY$ โดยขยายตัวสูงในตลาดสหรัฐฯ เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และจีน
- อย่างไรก็ดี มูลค่าการส่งออกของหลายสินค้าสำคัญยังหดตัว เช่น ข้าว ($-41.1\%YOY$) เนื่องจากราคาข้าวไทยยังสูงกว่าคู่แข่ง เช่น เวียดนามและอินเดีย, รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ($-14.6\%YOY$) ที่ยัง

ได้รับผลกระทบจากตลาดรถยนต์โลกที่ซบเซา และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับน้ำมัน (-12.6%YOY) ซึ่งส่วนหนึ่งยังได้รับผลกระทบจากการปิดซ่อมบำรุงโรงกลั่นในช่วงปลายปี

รูปที่ 1 : สินค้าสำคัญที่เป็นปัจจัยบวกและลบต่อการส่งออกในเดือน ธ.ค. 2019

แหล่งที่มาของการหดตัว (Contribution) ของมูลค่าการส่งออกเดือน ธ.ค. 2019

หน่วย : percentage point

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC โดยข้อมูลของ MOC

ด้านการส่งออกรายตลาด พบว่าการขยายตัวในหลายตลาดสำคัญ

- การส่งออกไปสหรัฐฯ พลิกกลับมาขยายตัวสูงสุดในรอบ 10 เดือนที่ 15.6%YOY จากเครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์กังหันน้ำ ผลิตภัณฑ์ยาง เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน และรถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ
- การส่งออกไปจีนขยายตัวต่อเนื่องที่ 7.3%YOY สูงสุดในรอบ 18 เดือน โดยสินค้าสำคัญที่ขยายตัวคือ ผลไม้สดแช่แข็งและแห้ง รถยนต์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องคอมพิวเตอร์ และไก่สดแช่แข็ง
- การส่งออกไปยัง CLMV พลิกกลับมาขยายตัวที่ 1.1%YOY หลังหดตัวติดต่อกัน 7 เดือน สินค้าสำคัญที่ขยายตัว เช่น สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ อุปกรณ์กังหันน้ำ เครื่องดื่ม และเครื่องปรับอากาศ
- การส่งออกไปตลาดตะวันออกกลางขยายตัวที่ 11.4%YOY สูงสุดในรอบ 23 เดือน สินค้าสำคัญที่ขยายตัวได้แก่ เครื่องจักรกล รถยนต์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ และน้ำตาลทราย
- อย่างไรก็ดี การส่งออกไปอาเซียน 5 หดตัวต่อเนื่องที่ -9.5%YOY สินค้าสำคัญที่หดตัว ได้แก่ รถยนต์และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเม็ดพลาสติก และอาหารทะเลแปรรูป และการส่งออกไปญี่ปุ่นก็ยิ่งหดตัวต่อเนื่องที่ -4.4%YOY สินค้าสำคัญที่หดตัว ได้แก่ โทรศัพท์และอุปกรณ์ เม็ดพลาสติก และอาหารทะเลแปรรูป

ในส่วนของมูลค่าการนำเข้าพลิกกลับมาขยายตัวที่ 2.5%YOY จากเกือบทุกหมวดสำคัญ นำโดยมูลค่านำเข้าสินค้าเชื้อเพลิงขยายตัวที่ 0.4%YOY ซึ่งมีสาเหตุจากราคาน้ำมันโลกที่เพิ่มขึ้นในเดือนธันวาคม ขณะที่การนำเข้าสินค้าวัตถุดิบขยายตัว 0.4%YOY โดยหากพิจารณาการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบที่ไม่รวมทองมีการหดตัว

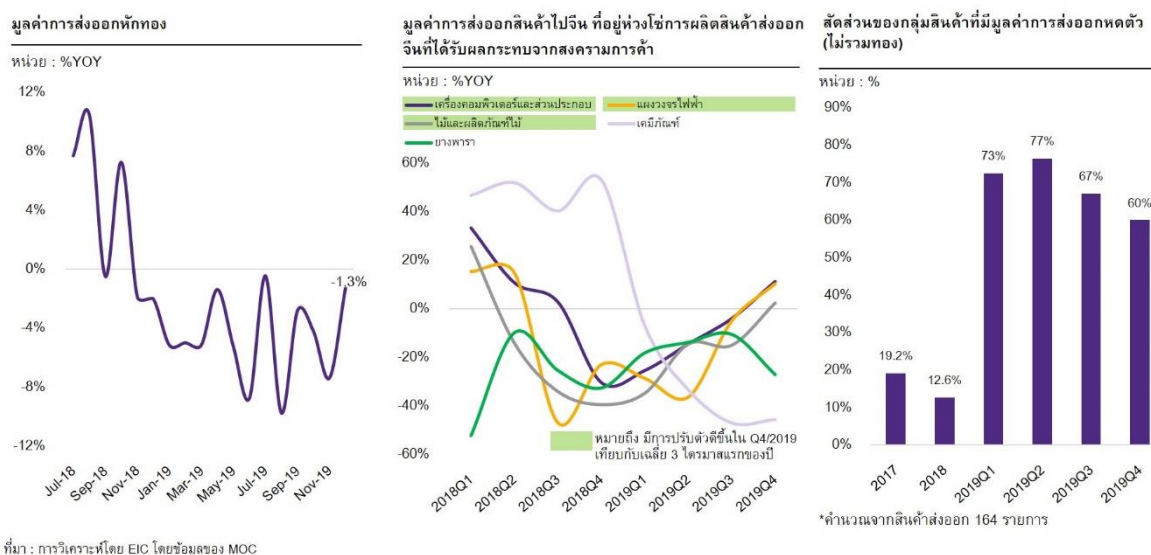
น้อยลงอย่างมีนัยสำคัญเหลือ 0.9% YOY (เมื่อเทียบกับการหดตัวเฉลี่ยที่ -9.2%YOY ในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน) สำหรับสินค้าบริโภคขยายตัวสูงที่ 14.8%YOY จากหลายสินค้าสำคัญ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เสื้อผ้าสำเร็จรูป และผัก-ผลไม้ อย่างไรก็ตามด้านสินค้าทุน (ไม่รวมสินค้าทุนพิเศษประเภท เครื่องบิน เรือ และ รถไฟ) หดตัวที่ -2.1%YOY และการนำเข้ายานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่งหดตัวที่ -2.5%YOY ทั้งนี้ทั้งปี 2019 มูลค่าการนำเข้าหดตัวที่ -5.5% ใกล้เคียงกับประมาณการของอีไอซีที่ -5.3% และดุลการค้าเกินดุลที่ 9,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ตามระบบกรมศุลกากร)

Implication

การส่งออกไทยกำลังผ่านพ้นจุดต่ำสุด (Bottoming out) สะท้อนจากการปรับตัวดีขึ้นของการส่งออกทั้งในภาพรวมและรายสินค้าสำคัญ (รูปที่ 2) โดยในภาพรวมการส่งออกของไทยมีการหดตัวน้อยลงซึ่งล่าสุดในเดือนธันวาคม 2020 การส่งออกหดตัวเพียง -1.3% และหากพิจารณาถึงรายละเอียด ก็จะพบว่า

- สินค้าส่งออกที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของจีนซึ่งได้รับผลกระทบจากสงครามการค้า สะท้อนจากการหดตัวของการส่งออกสินค้าเหล่านั้นไปที่จีนในช่วงที่ผ่านมาเริ่มกลับมาขยายตัวได้ในช่วง 1 – 3 เดือนหลัง (ตุลาคม 2019-ธันวาคม 2019)
- นอกจากนี้ หากพิจารณาสัดส่วนสินค้าส่งออกไทยที่หดตัว ก็จะได้เห็นได้ว่าการปรับลดลงต่อเนื่อง สะท้อนภาพรวมของการส่งออกไทยที่เริ่มปรับดีขึ้น
- การหดตัวน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญของมูลค่าการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบที่ไม่รวมทอง
- โดยในระยะต่อไป อีไอซีคาดว่า การส่งออกมีแนวโน้มปรับดีขึ้นอย่างช้า ๆ โดยอาจเป็นการหดตัวที่ลดลง และพลิกกลับมาเป็นบวกได้เล็กน้อย

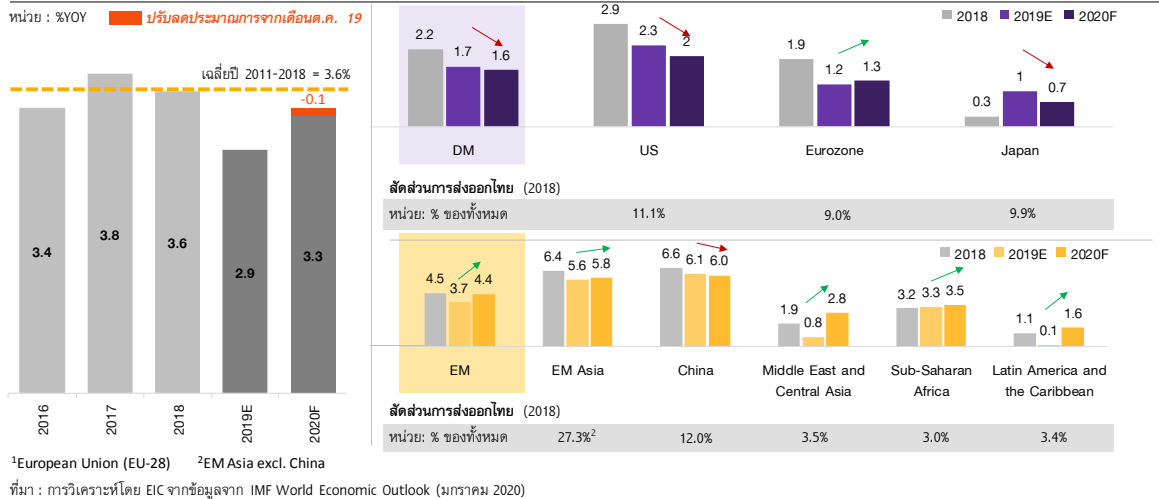
รูปที่ 2 : การส่งออกเริ่มส่งสัญญาณกำลังจะผ่านพ้นจุดต่ำสุด (Bottoming out) ในหลายมิติ

อย่างไรก็ดี ภาวะการส่งออกของไทยปี 2020 ยังมีหลายปัจจัยกดดันและความเสี่ยง จึงทำให้อีไอซี ยังคงคาดการณ์ว่า การส่งออกจะขยายตัวเล็กน้อยที่ 0.2% โดยจากคาดการณ์ของ IMF WEO ล่าสุดในเดือน ม.ค. 2020 พบว่าเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย อาทิ จีน, สหรัฐฯ, สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น มีทิศทางขยายตัวใกล้เคียงหรือชะลอลงในปี 2020 (รูปที่ 3) จึงทำให้เป็นปัจจัยกดดันหลักที่จะส่งผลต่อการขยายตัวของภาคส่งออกไทยปีนี้ รวมถึงภาวะสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ ที่แม้จะมีความสำเร็จในการเจรจาระยะแรก (phase 1) แต่หากพิจารณาที่อัตราภาษีที่แท้จริง (effective tax rate) ที่สหรัฐฯ เก็บบนสินค้านำเข้าจากจีน พบว่ายังอยู่ในระดับสูงที่ประมาณ 19% ดังนั้น จึงยังเป็นปัจจัยกดดันต่อเนื่องต่อภาวะการค้าโลกในปี 2020 และสุดท้าย เงินบาทที่ยังมีแนวโน้มแข็งค่าต่อเนื่อง ก็ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าส่งออกบางกลุ่ม ดังนั้น จึงคาดว่า การส่งออกในปี 2020 แม้จะปรับดีขึ้น แต่ก็มีแนวโน้มขยายตัวในระดับต่ำ

รูปที่ 3 : เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทยส่วนใหญ่มีทิศทางขยายตัวใกล้เคียงหรือชะลอลงในปี 2020

ประมาณการเศรษฐกิจโลกของ IMF WEO (มกราคม 2020)

จากข้อตกลงระยะแรก (Phase 1) ระหว่างจีนและสหรัฐฯ ต้องจับตาผลกระทบที่อาจเกิดกับสินค้าไทยบางประเภทที่ส่งออกไปจีน โดยหนึ่งในข้อตกลงสำคัญของ Phase 1 คือการที่จีนต้องเพิ่มมูลค่านำเข้าจากสหรัฐฯ อย่างน้อย 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับมูลค่าปี 2017 (รูปที่ 4) ซึ่งประกอบไปด้วยสินค้าหลายประเภททั้งที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าพลังงาน สินค้าบริการ และสินค้าเกษตร

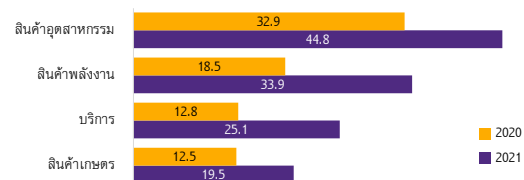
ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ของอีไอซี พบว่าสินค้าที่ไทยส่งออกไปจีนกับสินค้าที่สหรัฐฯ เรียกร้องให้จีนนำเข้าเพิ่มขึ้นนั้นมีจำนวนหนึ่งที่ตรงกัน ซึ่งหมายความว่าสินค้ากลุ่มนั้นเป็นสินค้าไทยที่อาจถูกทดแทนจากสินค้าสหรัฐฯ ได้ในอนาคต จึงต้องมีการติดตามผลกระทบอย่างใกล้ชิด

โดยในเบื้องต้น อีไอซีได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมว่าในกลุ่มสินค้านี้มีสินค้าสำคัญบางประเภทที่อาจได้รับผลกระทบมาก ได้แก่ เคมีภัณฑ์ (ชนิด cyclic hydrocarbons), ไม้ (wood sawn), แป้ง (starch), แผงวงจรรวม (Electronic ICs), แผงวงจรมพิมพ์ (Printed circuit board), ผลไม้ และ ปั๊มลมหรือสูญญากาศ (air or vacuum pump) เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงกว่าสินค้าอื่นโดยเปรียบเทียบและเป็นสินค้าที่มีการพึ่งพาเงินเป็นตลาดหลัก

รูปที่ 4 : ในข้อตกลงระยะแรก จีนตกลงซื้อสินค้าจากสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นมากกว่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐเทียบกับมูลค่าปี 2017 ซึ่งสะท้อนว่าจีนอาจนำเข้าจากประเทศอื่นลดลง

มูลค่าสินค้าสหรัฐฯ ที่จีนเพิ่มการนำเข้าในอีก 2 ปีข้างหน้า

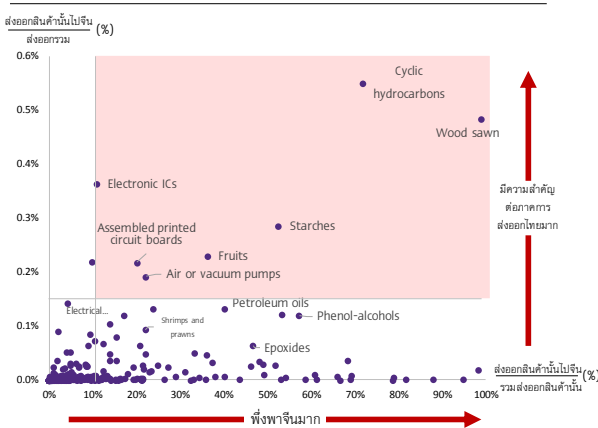
หน่วย : พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าอุตสาหกรรม	สินค้าพลังงาน	สินค้าเกษตร
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	LNG	ข้าวเหลือง
เครื่องใช้ไฟฟ้า (เช่น ตู้เย็น)	น้ำมันปิโตรเลียม	เนื้อสัตว์
อุปกรณ์ไฟฟ้า (เช่น หลอดไฟ)	เมทัลแอลกอฮอล์	ข้าวสาลี
ฯลฯ	ถ่านหิน	ผลไม้ แยมและเบลลี
ตัวอย่างสินค้า	ฯลฯ	ฯลฯ

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ USTR และ Trade Map

สินค้าส่งออกไปจีนที่อาจถูกทดแทนโดยสินค้าจากสหรัฐฯ

โดย : ดร. กำพล อดิเรกสมบัติ (kampon.adireksombat@scb.co.th)

หัวหน้าฝ่ายวิจัยด้านเศรษฐกิจและตลาดเงิน

พณันดร อรุณีนิรมาน (panundorn.aruneeniramarn@scb.co.th)

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

จिरายู โพธิราช (jirayu.photirat@scb.co.th)

นักวิเคราะห์

Economic Intelligence Center (EIC)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

EIC Online: www.scbeic.com

